

Υπόθεση T-65/89

BPB Industries plc και British Gypsum Limited κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Ανταγωνισμός — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης — Σύμβαση αποκλειστικής αγοράς — Έκπτωση υπέρ πιστών πελατών — Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών — Καταλογισμός της παραβάσεως»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο τμήμα) της 1ης Απριλίου 1993 II - 392

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Πρόσβαση στον φάκελο — Υποχρέωση της Επιτροπής βάσει κανόνων που διατύπωσε η ίδια σε μια έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού*
2. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Πρόσβαση στον φάκελο — Σκοπός — Σεβασμός των δικαιωμάτων αμύνης — Δικαίωμα ακροάσεως (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 19 §§ 1 και 2· κανονισμός 99/63 της Επιτροπής, άρθρο 2)*
3. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Συμβάσεις αποκλειστικού εφοδιασμού — Έκπτωση υπέρ πιστών πελατών (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*
4. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Έννοια (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*
5. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Έννοια — Έλλειψη πταίσματος (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*

6. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Απαγόρευση — Εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3 — Δεν ασκεί επιρροή (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 85 § 3 και 86)*
7. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Έννοια — Κατά προτεραιότητα εφοδιασμός, σε περίοδο στενότητας, πελατών που δεν εφοδιάζονται από ανταγωνιστές (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*
8. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Κατάχρηση — Εκπτώσεις υπέρ πιστών πελατών (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*
9. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Επίδραση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών — Κριτήρια*
10. *Ανταγωνισμός — Κοινοτικοί κανόνες — Παράβαση θυγατρικής εταιρίας — Καταλογισμός στη μητρική εταιρία — Όροι*
11. *Ανταγωνισμός — Κοινοτικοί κανόνες — Παραβάσεις — Τέλεση εκ προθέσεως — Έννοια (Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 15)*

1. Εφόσον η Επιτροπή θέσπισε διαδικασία προσβάσεως στον φάκελο στις υποθέσεις ανταγωνισμού και διατύπωσε και γνωστοποίησε τους σχετικούς κανόνες σε μια από τις εκθέσεις της επί της πολιτικής ανταγωνισμού, έχει την υποχρέωση να καταστήσει προσιτά στις επιχειρήσεις που εμπλέκονται σε διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης όλα τα έγγραφα κατηγορίας και υπερασπίσεως που συνέλεξε κατά τη διάρκεια της έρευνας, υπό την επιφύλαξη του επαγγελματικού απορρήτου άλλων επιχειρήσεων, των εσωτερικών εγγράφων της Επιτροπής και άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών.

περιέχει ο φάκελος της Επιτροπής, για να μπορέσουν να λάβουν θέση αποτελεσματικά στο συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή, στην ανακοίνωση των αιτιάσεών της, βάσει των στοιχείων αυτών. Η πρόσβαση στον φάκελο ανήκει δηλαδή στις διαδικαστικές εγγυήσεις που αποσκοπούν στην προστασία των δικαιωμάτων άμυνας και, ειδικότερα, στην αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος ακροάσεως, που προβλέπει το άρθρο 19, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 17 και το άρθρο 2 του κανονισμού 99/63.

2. Η διαδικασία προσβάσεως στον φάκελο στις υποθέσεις ανταγωνισμού έχει ως σκοπό να μπορέσουν οι αποδέκτες μιας ανακοινώσεως αιτιάσεων να λάβουν γνώση των αποδεικτικών στοιχείων που

3. Η επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά υπέχει ειδική ευθύνη να μη πλήξει τον πραγματικό και ανόθευτο ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Η εκ μέρους της δέσμευση των αγοραστών — έστω και κατόπιν αιτήσεώς τους — με

την υποχρέωση ή υπόσχεση να εφοδιάζονται, για το σύνολο ή για σημαντικό τμήμα των αναγκών τους, αποκλειστικά από την εν λόγω επιχείρηση αποτελεί καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης ΕΟΚ, είτε συμφωνήθηκε η υποχρέωση χωρίς αντάλλαγμα είτε έχει ως αντάλλαγμα τη χορήγηση εκπτώσεως. Πράγματι, όταν ένας επιχειρηματίας κατέχει ισχυρή θέση στην αγορά, η σύναψη συμβάσεων αποκλειστικής προμηθείας που αφορά σημαντικό ποσοστό των αγορών αποτελεί ανεπίτρεπτο εμπόδιο για την είσοδο στην αγορά αυτή.

4. Ναι μεν η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης δεν στερεί την επιχείρηση που βρίσκεται στη θέση αυτή του δικαιώματος να διαφυλάξει τα εμπορικά της συμφέροντα, όταν αυτά απειλούνται, η επιχείρηση δε αυτή έχει την ευχέρεια, σε λογικό μέτρο, να προβαίνει στις ενέργειες που κρίνει κατάλληλες για την προστασία των συμφερόντων της, πλην όμως είναι ανεπίτρεπτες οι ενέργειες που αποσκοπούν στην ενίσχυση αυτής της δεσπόζουσας θέσης και στην κατάχρησή της.

5. Εφόσον η έννοια της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως είναι έννοια αντικειμενική, η συμπεριφορά μιας επιχειρήσεως που τελεί σε δεσπόζουσα θέση μπορεί να θεωρηθεί καταχρηστική, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, ανεξαρτήτως υπαιτιότητας.

6. Μια εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν προδικάζει καθόλου την εφαρμογή του άρθρου 86.

7. Το άρθρο 86 της Συνθήκης απαγορεύει σε μια κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση να ενισχύει τη θέση της καταφεύγοντας σε άλλα μέσα πλην εκείνων που χαρακτηρίζουν τον χρηστό ανταγωνισμό. Κατόπιν αυτού, επιτρέπεται μεν σε μια επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση, σε περίοδο στενότητας, να καθορίζει κριτήρια ικανοποίησης κατά προτεραιότητα των παραγγελιών, τα κριτήρια όμως αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά, να μην ενέχουν διακρίσεις και να δικαιολογούνται αντικειμενικά, στο πλαίσιο της τηρήσεως των κανόνων που διέπουν τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρηματιών.

Αυτό δεν συμβαίνει όταν ένα κριτήριο στηρίζεται στη διάκριση μεταξύ πελατών που εφοδιάζονται αποκλειστικά από την επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση και εκείνων που εμπορεύονται επίσης προϊόντα αγορασθέντα από ορισμένους ανταγωνιστές της.

8. Αποτελεί καταχρηστική πρακτική, κατά την έννοια του άρθρου 86 της Συνθήκης, η εφαρμογή, από προμηθευτή που τελεί σε δεσπόζουσα θέση και έναντι του οποίου ο πελάτης βρίσκεται, λόγω του γεγονότος αυτού, σε θέση σημαντικής λίγο-πολύ εξαρτήσεως, κάθε μορφής εκπτώσεως υπέρ πιστών πελατών με την οποία προσπαθεί αυτός ο προμηθευτής, μέσω οικονομικών πλεονεκτημάτων, να εμποδίσει τους πελάτες του να εφοδιάζονται από τους ανταγωνιστές του.

9. Για να μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 86, πρέπει και αρχεί η καταχρηστική συμπεριφορά να μπορεί να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών· δεν χρειάζεται να διαπιστωθεί η ύπαρξη ενεστώσας και πραγματικής επιπτώσεως

στο διακρατικό εμπόριο. Πράγματι, η προϋπόθεση του επηρεασμού του εμπορίου πρέπει να θεωρηθεί πληρωθείσα όταν αποδείχθη ότι το ενδοκοινοτικό εμπόριο επηρεάστηκε πραγματικά ή τουλάχιστον δυνητικά κατά τρόπο σημαντικό.

αλλά εφαρμόζει, κυρίως, τις οδηγίες που της επιβάλλει η μητρική εταιρία. Σε περίπτωση θυγατρικής κατά 100 %, αυτή ακολουθεί αναγκαστικά την πολιτική που χαράσσει η μητρική εταιρία.

10. Το γεγονός ότι μια θυγατρική εταιρία έχει χωριστή νομική προσωπικότητα από εκείνη της μητρικής εταιρίας δεν αρκεί για να αποκλειστεί η δυνατότητα να καταλογιστεί η συμπεριφορά της σ' αυτή την τελευταία, ιδίως όταν η θυγατρική, μολονότι έχει χωριστή νομική προσωπικότητα, δεν καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο τη συμπεριφορά της στην αγορά,

11. Για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης έγινε εκ προθέσεως, δεν χρειάζεται να είχε επίγνωση η επιχείρηση ότι παραβίαζε απαγόρευση που θεσπίζουν αυτοί οι κανόνες· αρκεί ότι δεν μπορούσε να αγνοεί ότι η καταγγελλόμενη συμπεριφορά είχε ως σκοπό ή μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη νόθευση του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 1ης Απριλίου 1993 *

Περιεχόμενα

Ιστορικό της διαφοράς	II - 396
Διαδικασία	II - 399
Αιτήματα των διαδίκων	II - 400
Επί του αιτήματος περί ακυρώσεως της αποφάσεως	II - 402
Όσον αφορά τη μη ανακοίνωση εγγράφων και την τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας	II - 402
— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 402

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.